

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

487

Vragen van het lid **Van Tongeren** (GroenLinks) aan de Minister van Economische Zaken over *het aannemen van een bewijsvermoeden bij aardbevingsschade* (ingezonden 7 oktober 2016).

Antwoord van Minister **Kamp** (Economische Zaken) (ontvangen 15 november 2016) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 426

Vraag 1

Kent u de uitspraak van de Rechtbank Noord-Nederland¹, waarin een bewijsvermoeden wordt aangenomen voor het causale verband tussen de door gaswinning veroorzaakte aardbevingen en de door bewoners van het Groningenveld ondervonden mijnbouwschade?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat deze rechterlijke erkenning van het bestaan van een bewijsvermoeden het ongewenst maakt dat de Staat, de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) of welke bij de gaswinning betrokkene dan ook, verder procederen en dat het causale verband tussen aardbevingen en in ieder geval materiële mijnbouwschade in beginsel erkend moet worden? Zo ja, bent u bereid om de ingenomen procesposities in de lopende procedures zo snel mogelijk op het, door de Rechtbank Noord-Nederland aangenomen bewijsvermoeden, te heroverwegen en de geleden materiële mijnbouwschade te (laten) vergoeden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Of schade het gevolg is van bodembeweging door gaswinning moet per geval worden beoordeeld. In de onderhavige zaak heeft de rechtbank Noord-Nederland, de specifieke omstandigheden van het geval in aanmerking nemende, voldoende redenen gezien voor het aannemen van een bewijsvermoeden dat de desbetreffende fysieke beschadigingen aan de boerderij het gevolg zijn van aardbevingen. Daarbij is van belang dat een bewijsvermoeden tegenbewijs toelaat en dat deze zaak zich niet beperkt tot een oordeel

¹ Rechtbank Noord-Nederland, Locatie Assen, 5 oktober 2016, Zaaknummer C/19/11171/ HA ZA 15-165.

over de oorzaak van de schade, maar ook andere vraagstukken betreft, zoals de omvang van de schade. Nu de zaak nog onder de rechter is, kan geen uitspraak worden gedaan over de door de staat ingenomen procespositie.

Vraag 3

Waarom is niet eerder uitgegaan van een dergelijk bewijsvermoeden, mede in het licht van de sinds de jaren dertig staande opvatting van de Hoge Raad, dat men zich bij schadetoebrengende activiteiten niet kan beroepen op de gebrekkige toestand van een woning?

Antwoord 3

De vigerende specifieke regeling in het huidige artikel 177 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek voor aansprakelijkheid voor schade die ontstaat door beweging van de bodem als gevolg van de exploitatie van een mijnbouw-werk legt op de exploitant van een mijnbouw-werk een risicoaansprakelijkheid. Er hoeft dus geen sprake te zijn van een fout van de exploitant of van een gebrekkig mijnbouw-werk. In geval van schade is het, conform de hoofdregel van het bewijsrecht «wie stelt, bewijst», in beginsel aan de benadeelde om te stellen en zo nodig te bewijzen dat zijn schade is ontstaan door bodembeweging als gevolg van mijnbouwactiviteiten van de desbetreffende exploitant. Bij de behandeling van bovengenoemde zaak is uitgegaan van dit vigerende recht. Daarbij geldt dat de rechter op grond van artikel 150 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering een rechterlijk bewijsvermoeden kan toepassen. Het is aan de rechter om daar in een specifiek geval toe over te gaan. Het rechterlijk bewijsvermoeden dat de Rechtbank Noord-Nederland in haar uitspraak heeft aangenomen, betreft het causale verband tussen schade en aardbevingen. Het gaat daarbij dus niet om de vraag of er sprake is van schade die verergerd is door de gebrekkige toestand van een woning, maar om de vraag of in het specifieke geval de gaswinning een schadetoebrengende activiteit is geweest. Gezien de omvang van het aantal schadegevallen en de gelijksoortigheid ervan wordt met het wetsvoorstel bewijsvermoeden gaswinning Groningen (Kamerstukken 34 390) voor de toekomst een wettelijk bewijsvermoeden voorgesteld voor de Groningse situatie. Nadat dit wetsvoorstel in werking is getreden en het wettelijk bewijsvermoeden dat is vastgelegd in artikel 177a van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek geldt, kunnen benadeelden daar een beroep op doen.

Vraag 4

Deelt u de mening dat voor het vertrouwenherstel van de Groningers het van belang is om de inmiddels afgesloten en afgewezen mijnbouwschadeclaims opnieuw te beoordelen met het erkende bewijsvermoeden als leidraad? Zo ja, bent u bereid om deze afgesloten zaken opnieuw te beoordelen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Zoals in het antwoord op de vorige vraag is aangegeven, beslist de rechter tot toepassing van een rechterlijk bewijsvermoeden op basis van de specifieke omstandigheden van een geval. De toepassing van een rechtelijk bewijsvermoeden in dit specifieke geval maakt niet dat voor alle mijnbouwschadeclaims in Groningen moet worden uitgegaan van een bewijsvermoeden. Schadeclaims moeten worden beoordeeld en afgehandeld volgens het geldende aansprakelijkheidsrecht en de daarbij behorende bewijsregels. Ik zie geen aanleiding om NAM te vragen reeds afgesloten zaken opnieuw te beoordelen.

Vraag 5 en 6

Bent u bereid uitvoering te geven aan de motie Van Tongeren² om zo snel mogelijk antwoord te krijgen op de rechtsvragen die samenhangen met de door gaswinning veroorzaakte mijnbouwschade? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Bent u, gezien de ernst van de situatie waarin de Groningers verkeren, bereid deze vragen zo snel mogelijk te beantwoorden?

² Kamerstuk 33 529, nr. 301

Antwoord 5 en 6

In mijn brief van 12 oktober jl. over de aangenomen moties in het debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningen (Kamerstuk 33 529, nr. 310) heb ik reeds mijn reactie gegeven op de motie Van Tongeren c.s.